

Kukkunersiusartut naalagaaffimmit akuerisat Deloittep ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit misissueqqissaarnerat nalilersuinerallu 2011-mi nalunaarusianngorlugu saqqummiunneqartoq tunngavigalugu qanoq malitseqartitsinissaq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartuni ilaasortat Jane Petersen aamma Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Ilaqtariinnermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartuni ilaasortanut Jane Petersenimut Debora Kleistimullu qujavunga ulloq unnuarlu paaqqinniffiutigut pillugit oqallisssiamik taama pingaaruteqartigisumik saqqummiussinerannut.

Meerarpassuit angajoqqaarsianut aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffiinut inissinneqartarnerat pillugit isumakuluutisi Naalakkersuisut aamma isumakuluutigaat. Ajoraluartumik kisitsisit takutippaat, meeqqat amerlasuut ilaqtariinni isumassuinermk periarfissanillu tunisisinnaanngitsuni peroriartortartut.

Naalakkersuisuni meeqqanik sumiginnaanerup inuiaqatigiinni unammilligassaanera isiginngitsuusaanngilarput. Taamaattumik meeqqanut atugassarititaasut pisinnaatitaaffiillu politikkitsinni pingarnerpaatut inissinneqarsimapput. Aamma pitsanngoriaatit malunnaateqarluartut takutserlugit taamatut ingerlaannassaagut.

Naalakkersuisut 2010-mi ataatsimoortumik ineriartortitsinissamut pilersaarummik pilersitsinissaq siunertaralugu ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit misissueqqissaarneq nalilersuinerlu aallartippaat, maannalu Deloittep nalunaarusiaani kaammattuutigineqartut arlallit pingarnersiukkat piviusunngortinniarlugit timalersuivugut. Timalersukkat ilaatigut ukupput:

- ulloq unnuarlu paaqqinniffiinut ataatsimoortumik sullissinissamik neqeroorutit;
- aningasaqarnikkut inunnillu isumaginninnikkut sullissinermi malunnaateqartumik pitsannguuuteqartitsineq;
- meeqqanut, inuusuttunut innarluutilinnullu angerlarsimaffiit utaqgisut allattorsimaffiannik elektroniskiusumik pilersitsineq;
- pisortanik sulisunillu pikkorissaanissanik neqeroorutit;
- sulisussarsiortarneq sulisullu suliffimminni atugaat pitsaanerulersinniarlugit iliuuseqarneq

Naalakkersuisuni ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pitsaasumik ineriartornerat, qularutigingilluinnarparput aallaavittalu nukittussusaa nuannaarutigaarput. Ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit ilisarnaatigaat pisortat sulisullu sulilluartut inuiaqatigiinni inooqataaffigisatsinni navianartorsiornerpaat ilaannut toqqissisimanermik ineriartornissamillu annertuumik iliuuseqartut.

Tamatumunngali ilutigitillugu nassuerutigisariaqarpalput unammilligassatta ilaat siunissamut ungasinnerusumut unammillertariaqaratsigit. Ilaatigut ulloq unnuarlu paaqqinniffiutitta assigiinngiaarnerusunik amerlanernik inisimasoqalernissaat anguniarlugu aammalu meeqqat inuusuttullu katsorsarneqarnissaminnik pisariaqartitsisut amerligaluttuinnarnerannut atatillugu immikkut ittumik angerlarsimaffinnik pikkoriffeqartunik pilersitsinissarput pisariaqartipparput. Suliassaq angisoorujussuuvoq, kivinniarneranilu piffissaq annertooq atorneqassalluni. Kisianni suliassaavoq iluarsisassaq, suliassarlu aaqqitassatut isigalugu suliaraarput.

Aningaasalersueriaatsit akilersueriaatsillu pillugit apeqqutinut tunngatillugu suliassaqarfiuvoq kommunit aamma ulloq unnuarlu paaqqinniffiit peqatigalugit suli annertunerusumik misissueqqissaarfiullunilu oqaloqatigiissutigineqartussaq.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffinni akit assigeeqqissaartinnissaat ajornakusoopoq, ineqartut pisariaqartitaat aallaavigalugit sulisunut ingerlatsinermullu aningaasartuutit assigiinngisitaartorujussuummata. Naalakkersuisut nalilerpaat ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut atatillugu akit assigiikkannersut, kisiannili akigitinneqartut ilusaat ersernerluttut. Tamanna pissuteqarpoq kommunit paaqqinniffinnut kommuninit namminersorlutilu paaqqinniffinnut pigineqartunut 100 procentimik akilersuisarnerat, paaqqinniffinnullu Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut akiliut 50 procentiulluni aammalu kommuninut ataatsimoortumik tapiissutitigut 50 procentit utertinneqartarlutik.

Tamatuma kingunerisaanik suleqatigiissitaliorqarsimavoq, taassumallu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni 100 procentimik akiliuteqartalernissap eqqunneqarnerata suliatigut aningaasaqarnikkullu kingunerisassai misissoqqissaartussaavai.

Taamatuttaaq Naalakkersuisut ulloq unnuarlu paaqqinniffiit ineriartortinnissaat siunertaralugu inatsiseqarnerup tungaa suliaqarfigaat. Meeqqanut inuusuttunullu ikorsiisarnermut inatsisisatut siunnersuutissami immikkoortortat isumannaallisakkat, pissaanermillu atuisarneq pillugit aalajangersakkat, inuusuttunut inuutsimikkut piuminaatsunut pinerlunniartartunullu inatsisitigut killiliussat, ullutsinnut tulluarsaanissamik siunertaqartut iluarsaateqqitat nutaallu Naalakkersuisunit saqqummiutissavagut.

Ulluni 4.-6. juni 2012 KANUKOKA-mit aaqqissuunneqartumut Aasianni isumasioqatigiittooqarnissaanut qaaqquaavunga. Isumasioqatigiinnermi ilaatigut Deloittep ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pillugit nalunaarusiaa aamma innarluutilinnut tunngasut kommuninut nuunneqarnerat eqqartorneqassapput. Pingaaruteqarpoq kommunillu qanumut pitsasumillu suleqatigiinnissarput, taamaattumik suleqatigiissutigisatta eqqartueqatigiissutiginissaannut periarfissap tamatuma atorluarnissaq qilanaaraara.

Naggasiutigalu erseqqissarusuppara meeqqat ilaqtariillu ulorianartorsiortut eqqortumik piffissarlu eqqorlugu ikorsernerisigut inuuniarnikkut kingornussamik ingerlanerliutaasumik kipititsinissaq Naalakkersuisut politikkikkut anguniagarimmassuk. Pingaartumik meeqqanut inuusuttunullu periusissami siusissukkut pitsaaliuinikkullu iliuuseqarnikkut meeqqat inuusuttullu angajoqqaarsiani imaluunniit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni periorartortariaqartussat amerlassusaat killilersimaartussaavarput.

Ulloq unnuarlu paaqqinniffiutitta ineriartortinnissaat pillugu oqallilluarnissaq Naalakkersuisut qilanaaraat.